

NAŠA VOLJA

GLASILO JUGOSLOVENSKE MLADINE

LETO I.

Ljubljana, dne 21. novembra 1935.

Štev. 3.

Omladina, ki je naša nada in naša bodočnost, je med prvimi razumela moje namene: Da pozabimo vse, kar nas je delilo v preteklosti in da se vsi postavimo v službo naše zaobljube, — da čuvamo in krepimo našo veliko in milo domovino, Jugoslavijo.

(Aleksander Uedinitelj)

Naša mladina na prelomu

Doba, v kateri živimo, nikakor ni roznata, zlasti ne za mladega človeka, ki se v preobilici najrazličnejših vprašanj, ki mu padajo na glavo, ne more znajti in v prekipevanju mladih svojih sil tone v breznačelno in obupujočo oddaljenost od življenja ali pa krene na pota, ki so daleč od realnega gledanja na kruto življensko realnost. Zdi se nam ali zdeti bi se nam vsaj hotelo, da je današnja mladina pozabila na to, da predstavlja, kakor vsaka narodova generacija, narodovo bodočnost in da narod, iz katerega je izšla, pričakuje od nje bogatega obrestovanja vseh tistih žrtev, ki jih je vložil vanjo. Zdi se tudi, da je mladina v svoji mladostni vihravosti pozabila na svetlo preteklost svojih očetov in požrtvovalnih narodnih delavcev, ki so v dobi narodovega osamosvajanja s posameznimi drobci delali za zgradbo našega enotnega narodnega in državnega telesa in utrjevali politično, gospodarsko in kulturno silo našega naroda v preteklosti, ki je imel v mladini najboljšo svojo oporo, a ne kričavih načel. Le kratek pogled v polpreteklo dobo dela za naše osvobojenje in zedinjenje nam zadostuje za ugotovitev, da je bila prav mladina tista, ki je pravilno razumevajoč svoje poslanstvo bila na pohodu kot prvobornikinja za realiziranje teženj svojega naroda, ki je tlačen politično, gospodarsko in kulturno, videl v svojih mladih generacijah jamstvo za boljšo svojo usodo. V tisti dobi, ko je bila nevarnost, da nas v nekaj desetletjih ali že v nekaj letih pogoltno pangermanski val, ko sta se malodušnost in obupanost polaščali tudi naših najboljših narodnih delavcev, je bila mladina tista, ki je zavedajoč se svoje odgovornosti v delu za narod prelomila cinčavost in omahovanje ter stopila na pot realnega, nesebičnega in brezkompromisnega dela za svoj narod.

Danes je čas usodepolnega razpotja. Stojimo na prelomu prav tako, kakor je stala na prelomu generacija v naši polpreteklosti, ki je zavestno in s silno voljo posegla v zgodovinsko pot našega naroda. Stojimo na prelomu: ali naj se obrnemo v realno, požrtvovalno in brezkompromisno delo za reševanje najosnovnejših problemov, katerih rešitev pričakuje narod, iz katerega smo izšli, od nas in naj sledimo svetlim vzorom svojih očetov in delavcev, ki so stavili na nas svoje nade, ali pa naj se udajamo brezplodnemu mrtvilu in zapeljanim potom, tistim potom, ki vodijo samo v omalovaževanje vseh žrtev in v rušenje, a ki nikdar niso narodu koristili, ne koristijo in koristili nikoli ne bodo. Danes leži na ramenih našega naroda breme, ki ga bo zmogla dvigniti le mladina, ki bo brezkompromisno šla po poti, ki so jo ji začrtali najboljši naši kulturni in politični delavci v preteklosti, po poti, da s poglobljanjem v te

Politični pregled

Naše domače politično gibanje se je v zadnjih 14 dneh vrtelo predvsem okoli volitev stalnih skupščinskih odborov. Za te volitve je vladalo ogromno zanimanje. Narodna skupščina je bila popolnoma zasedena. Po mestoma zelo burnih debatah je končno zmagala vlada z 10 glasovi večine. Sedaj je skupščina poslana na počitnice in se bo zasedanje nadaljevalo šele meseca decembra, ko bodo posamezni odbori predali gradivo, ki ga je vlada pripravila.

Poljaki imajo s svojo notranjo in zunanjo politiko križe in težave. Zamerili so se Rusiji, skregali s Čehi in vodijo prijateljstvo z Nemčijo, od katere pa nimajo prav nikakih posebnih koristi. Politika, ki jo vodi zunanji minister Beck, ima vedno manj prijateljev med Poljaki in vedno česče se pojavljajo v poljskih listih članki, ki na zelo oster način kritizirajo zadržanje Poljske v zunanjem svetu. Kot osnova teh napadov na ministra Becka služi dejstvo, ki ga Poljska opozicija stalno povdarja, da ima Poljska na eni strani z Rusijo 1400 km skupne meje, kar bi v slučaju oboroženega spora lahko postalo usodno, na drugi strani jo pa prijateljstvo z Nemčijo veže na politiko, ki se ne more imenovati miroljubna in ki ima mnoge zveze z madžarskim revizionizmom, katerega poznamo vsi kot glavno netivo v vzhodni Evropi. S tem, da so Poljaki napravili nov poskus z ustavo in so parlament kratkoma imenovali, je poljska vlada mnogo izgubila na svoji avtoriteti. Vprašanje Ukrajincev je ostalo nerešeno, koncesije Poljske Nemcem se znajo zdaj — zdaj prevreči v orožje proti poljski vladi sami in tako za enkrat še ni izgleda, da bi predstavljala poljska država v bližnji bodočnosti silo, na katero bi se mogla nasloniti realna politika, ki bi stremela za čuvanjem miru v vzhodni Evropi.

Zelo pogumno izjavo je podal vrhovni fašistični svet. Obrča se proti vsem, ki bi proti Italiji izvajali sankcije, katere so vstopile v veljavo že 18. t. m. Zdi se, da se Italija zaveda, kakšne posledice bi lahko imele proti njej sankcije, če bi bile dosledno izvajane. Vse kaže, da so se Italijani prepričali, da ne bo abesinska ekspedicija kratkotrajno podjetje in da pričenjajo računati na daljšo vojno, ki zna imeti nedogledne posledice, ki bi nastale, če bi se konflikt razširil tudi na Evropo.

Avstrijski legitimisti delajo so polno paro Kjerkoli najdejo priliko, povsod skušajo obrniti pozornost javnega mnenja na »pravice«,

probleme in zavedajoč se svoje odgovornosti pred vsem narodom in bodočimi generacijami, sposobna in pripravljena tudi na žrtve, dela za zgradbo našega narodnega in državnega telesa.

Kdo je kriv, da del današnje mladine ne pozna najosnovnejših problemov našega narodnega in državnega življenja? Kdo je kriv, da se ta mladina udaja najrazličnejšim utopijam in brezdelju, namesto da bi upravljala narodne in državne dobrine sebi in vsemu narodu v korist, služeč mu z vsem svojim srcem in vso svojo dušo, svesta si svojih možnosti in svojih dolžnosti? Nam je dana možnost, da se sprostimo vseh vplivov tistih

ki jih ima baje Oton na avstrijski prestol. Oni dan smo čitali v naših dnevnikih že devet in devetdesetlet o tragični Rudolfovi smrti. Agencija, ki je to vest širila, je dobila iz legitimistične banke dober honorar. Pred kratkim se je v nizu legitimističnih svečanosti vršila posvetitev kapelice v Judenburgu, ki ne spominja, kot mnogi naši ljudje mislijo, na judenburške upornike, ki že nekaj let ležijo v domači zemlji, marveč na tkzv. zibcenarje, veterane, odnosno vojake 17. avstrijskega pešpolka, ki je imel svoj sedež v Judenburgu. Svečanost je bila silno ginljiva. Govorili so se govori in iz banketa so odposlali Otonu udanostno brzojavko, na katere odgovor so čakali kar na banketu. In prišel je v rekordnem času dveh in pol ur. Ravno prav, da so bili gospodje že nekoliko dobre volje.

Tudi madžarski legitimisti ne mirujejo. S svojim revizionizmom so postali skrajno vsiljivi. Že ameriškim oblastem, ki so v pogledu politike skrajno liberalne, so pričeli presedati. Jugoslovenci in Čehoslovaci, ki žive v Združenih državah, so vložili proti agitaciji s strani madžarskih revizionistov oster protest. Pri tem pa madžarsko gospodarstvo stalno propada in madžarska politika ne dobi nobene jasno odrejene smeri.

Volitve na Angleskem so pokazale, da uživa angleška vlada popolno zaupanje naroda. Priborila si je dve tretjini mandatov. S tem je narod tudi odobril angleške napore za očuvanje miru v Evropi. Pričakovati je le manjše rekonstrukcije, ki pa ne bo bistveno vplivala na angleško zadržanje v Zenevi.

Na Balkanu, ki je bil leta lina žarišče nesigurnosti, so se prilike povsem konsolidirale. Z vrnitvijo grške dinastije je podana garancija, da se bo grška zunanja politika kretala v pravcu miru na Balkanu in želja Balkanske zveze. S tega vidika moramo restavracijo grške kraljevske rodbine pozdraviti. Pričakovati je, da se bodo zveze med posameznimi balkanskimi državami še izboljšale, predvsem pa, da bo nastopilo stanje znosnih odnosov med Bolgarijo in Grčijo, ki je zdaj zaradi delovanja Trakijskega komiteja nezdržno. Kako pa nekateri Bolgari gledajo na razvoj dogodkov na Balkanu, se vidi iz brošure dr. Asena Božinova, ki smatra, da moreta imeti na Balkanu vpliv edino le Bolgarija in Jugoslavija ter da so vse druge sile Balkanu tuje. To stališče, ki je obenem tudi stališče Zvenarov, zna postati v bodočnost merodajno pri vodstvu bolgarske zunanje politike. Znalo bi pa postati tudi usodno za Balkanski pakt, ki je za enkrat še vedno najzanesljivejši instrument miru v jugovzhodni Evropi.

zastarelih škodljivcev, ki ne doumejo ali nečejo razumeti velikih nalog, ki nam jih nalaga doba, v kateri živimo. Na nas je, da ne rušimo, ampak da gradimo, da ne omahujemo, ampak da ustvarjamo, a pred vsem, da se že zavemo tega, da smo odgovorni za čas, v katerem živimo in delamo.

V tej odgovornosti pred svojim narodom, čigar mlada generacija smo, temelji bistvo našega poslanstva in pot k delu za narod in državo, katero so naši očetje gradili z žrtvami in s svojo krvjo. Če nočemo, da nam bodo znanamci očitali, da nismo bili narodova plodna mladina, ampak odpadniki in brezkoristne, da, celo škodljive — ničle. —in.

Z NAŠIH ZAVODOV

Celje

Društvo »Sloga« je sklenilo, da bo v »Naši volji« otvorilo svojo rubriko. Na svoji seji je določilo za tiskovnega referenta tovariša Sušteršiča Bojana, ki bo skrbel za to, da bo o delovanju Slogine vedno poročal ter s tem pripomogel k razširjanju Slogine misli med celjskim dijaštvom.

*

9. novembra t. l. se je vršil 4. redni sestanek »Sloga«, na katerem smo se spomnili naših bratov onstran meje. Predaval je tov. Gruđen, deklamirali in recitirali pa so tov. Feričeva S., Marinček M. in Cergol S.

Na 5. rednem sestanku 16. t. m. je predaval tov. Cergol I. o potovanju, ki ga je napravil z dvema tovarišema v počitnicah peš na Plitvička jezera in morje. Predavanje, ki se je vršilo v risalnici meščanske šole, je spremljalo okoli 70 skioptičnih slik. Predavanju je poleg 110 »Slogašev« in nekaj članov udruženja »Korotana« prisostvoval tudi pokrovitelj »Sloga« g. prof. Mlinar Ivan.

V soboto 23. t. m. bo tov. Cergol svoje predavanje na 6. rednem sestanku nadaljeval. Opisal bo potovanje od Plitvičkih jezer na Jadran in nazaj v Celje. Predavanje bo pojasnjevalo okoli 100 skioptičnih slik.

»Sloga« pripravlja tudi Miklavžev večer, ki se bo vršil 30. t. m. ob 2. uri popoldne v lokalni »Sloga« in mali dvorani Narodnega doma. Po obdarovanju revnih »Slogašev« bo interna zabava s čajanko in plesom.

»Sloga« bo organizirala letos lahkoatletsko tekmovanje za prvenstvo višješolcev. Tekem, ki so se vršile pod pokroviteljstvom gosp. prof. Bolharja, se je udeležilo 23 višješolcev. Prvak gimnazije je postal tov. Cergol I., ki je dobil par tekalnih čevljev, dar pokrovitelja.

Društvo ima poleg rednih sestankov v tej poslovni dobi na sporedu še smučarske tekme za prvenstvo višješolcev in igro, ki se bo vršila v začetku januarja. Iz vsega tega se vidi, da je »Sloga« najagilnejše društvo na celjski gimnaziji. Z. D.

Kočevje

Kdor ne pozna Kočevja, bi mislil, da tam sploh ni nacionalne ideje, toda se bridko moti. Mnogim je seveda nacionalizem kočevskih Slovencev trn v peti, pa se bodo morali že sprijazniti z njim.

Glavni nositelji tega duha so dijaki, ki se udeležujejo v vseh nacionalnih društvih. To dejstvo, da sta na gimnaziji dve tretjini nacionalno usmerjenih (orientiranih) dijakov in le ena tretjina Nemcev in drugih, kaže, da ne spimo.

Omladinski odsek Sokola je poleg Omladine NO glavni stebel nacionalizma. Sokolov-dijakov je 130. Odsek ima svojo knjižnico, ki se je omladinci pridno poslužujejo, nadalje se vrše vsako nedeljo sestanki, kjer se obravnavajo poleg drugih tem tudi nacionalne. Pred kratkim pa sta se ustanovila še kot pododseka literarni in glasbeni, za kar kaže dijaštvo veliko zanimanja.

Ljubljana

Trgovska akademija

Sredi oktobra se je vršil na našem zavodu redni letni občni zbor Udruženja Dijakov Trgovske Akademije, ki ga je nadzoroval g. prof. Mihelak. Izkazalo se je, da dijaki prvih dveh letnikov za svoje strokovno združeno še ne pokazujejo svojega pravega zanimanja, kajti udeležili so se občnega zbora v zelo malem številu. Glavna točka so bile volitve, za katere je bilo predlaganih več list. Nosilec dveh je bil tovariš Mesec iz četrtega letnika. Po burnem glasovanju je bil izvoljen tov. Mesec za predsednika. Večja težava pa je bila z odborniki, ker so bili na vsaki listi predlagani popolnoma drugi ljudje. Sestavil se je končno naslednji odbor: predsednik — Mesec Vladimir, podpredsednik — Reven Oskar, blagajnik — Brzenik Vinko, tajnik — Hladnik Jelka, odborniki: Koritnik Ivo, Smrkolj Tatjana, Rupnik Miha, revizorja: Poljšak Majda, Drame Ivo.

Po volitvah je novizvoljeni predsednik hotel razložiti svoj delovni program, a nastal je tak hrup in prerekanje, da je bil občni zbor razpuščen. Vendar je izvoljeni odbor potrjen in upamo, da bo z večšim predsednikom v redu vršil svoje naloge.

Začetkom tega meseca pa se je vršil tudi občni zbor Ferijalnega saveza, na žalost zelo slabo obiskan. Zato ni bilo mogoče niti izbrati list, niti pravilno glasovati in je bil odbor kar imenovan. Predsednik — Stele Ljubomir, ostali odborniki pa: Dobeje Edvin, Matjan Slavko, Dular Marija, Šmon Simon, Ačeto Simon, Kobal Mirko.

Na zavodu se je raznesla govorica, da bo Trgovska akademija preustrojena in da bo dobila 5 letnikov. Zdi se nam, da je o tem preuranjeno govoriti, ker lozadveni zakon ni še niti pripravljen. Pa tudi, če bi se govorice uresničile, bi to sedanjih dijakov Trgovske akademije ne prizadelo.

Klasična gimnazija

Naš članek o sestavi odbora P. S., ki nikakor ne zadovoljuje, je vzbudil na zavodu obilico komentarjev. Značilno je koga so prizadeli vse dolžili, da je pisec tistega članka. Način, kako so nastopali, nas podkrepljuje v mislih, da smo imeli prav. Da se nismo motili, nam dokazuje tudi naslednje kratko poročilo, ki smo ga dobili od nekega dijaka tega zavoda:

»Dijaki Klasične gimnazije v Ljubljani bi radi vedeli, zakaj je povzela njihova organizacija »Žar« isto pot, kakor Ferijalni savez. Priporočljivo bi bilo, da bi ne bil glavni odbor tako sestavljen!

Eden v imenu mnogih«.

Tako, prijatelji, zdaj se pa zopet narepenčite do mile volje, zopet lahko nedolžne napadate in zopet lahko tožarite!

Kranj

Zaman sem pričakoval v drugi številki »Naše volje« novic iz Kranja. Zabelelo me je, da mora biti ravno naš zavod med zadnjimi, ki so pozdravili rojstvo glasila jugoslovenske mladine, kakršnega smo že dolgo pričakovali. Lahko bi kdo mislil, da »Naša volja« med kranjskimi dijaki ni našla pravega odziva, kar pa seveda ni res. Z velikim veseljem smo pozdravili prvo številko glasila, ki je popolnoma naše in katerega se bo oklepala jugoslovenska mladina.

Čeprav veljajo Gorenjci za nekoliko nazadnjaške ljudi, je vendar v vrstah mladine velika večina takih, ki nosijo v svojih srcih jugoslovenske ideje. To se posebno opaža pri srednješolski mladini, ki se polagoma prebujaja iz dremavice, v kateri se je dolga leta nahajala. Na našem zavodu je to prebujenje trajalo precej časa, a končno se je le velika večina naše mladine obrnila v smer, ki jo kaže mogočen sij iz Oplenca. Vstali smo in gremo naprej v smeri, ki nam jo kaže ljubezen do domovine.

Med številnimi organizacijami na našem zavodu so najmočnejše: Jadranska straža, Ferijalni savez in »Jugoslovan«. Poleg Jadranske straže, ki pridno vzgaja dobre Jadranaše in širi med mladino ljubezen do našega morja, je najdelavnejša organizacija »Jugoslovan«. To organizacijo smo zasnovali šele pred kratkim, a že si je pridobila naklonjenost dijaštva, ki prav marljivo zahaja na stanke in skioptična predavanja, ki jih društvo prireja. Vendar pa bi bilo želeli, da bi tudi oni srednješolci, ki še stoje ob strani in se ne morejo ogreti za delo v naših organizacijah, stopili v sprednje vrste boriteljev za jugoslovensko idejo.

Malo več ognja, tovariši, malo več volje do dela in veliko več zaupanja v našo bodočnost, pa boste videli, da življenje ni tako nezno in da se dajo s tem doseči tudi najoddaljenejši cilji. Karo.

Maribor

Državna realna gimnazija

Po razpustu »Napredka«, smo prenesli vse svoje delovanje v Podmladek J. S., ker bi bil vsak poskus nove zavodne organizacije škodljiv celotnemu našemu delu.

Letošnji, v septembru izvoljeni odbor sestoji iz 19 članov(ic) od 8.—3. razreda, ki se vežbajo v tehničnem in idejnem delu za prihodnjo moško in žensko realno gimnazijo. Za letos pa ima odbor nalogo, izvesti čim največ dela, da bo s tem proslavil svoje peto poslovno leto. Svoje delo je otvoril s predavanji po vseh razredih zavoda o idejah P. J. S., oz. našem organizacijskem delu, združeno z nabiranjem članov, ki jih imamo doslej 931. Prav tako delujejo že trije odseki: šahovski, glasbeni in dramsko-literarni.

Zavedajoč se, da nam je nujno potrebno dijaško glasilo, smo sklenili izdajati »Naše korake«. Toda sedaj, ko smo prejeli »Našo voljo«, se z navdušenjem priključujemo kot sodelavci in naročniki. »Naši volji« bomo odselej posvečali vse tiste sile, ki bi jih porabili za izdajanje »Naših korakov«.

*

5. XI. je prišlo v Narodnem gledališču do demonstracij, na katerih je g. Žižek nastopil kot zastopnik mariborske mladine z njeno izjavo. Nacionalna mladina najodločneje odklanja takšno zastopstvo, kakor se tudi ne strinja s takim obnašanjem »mladine«.

19. X. 1935. je mariborska policija razpustila »Nemško-švabski Kulturbund«. Mariborski nemčurji se še vedno niso sprijaznili s to »v nebo vpijočo krivico« in rovarijo še dalje. Kot dokaz Kulturbundove »kulturne« misije naj služi sledeči dokument.

Delovnik čete I. napadalnih oddelkov (Sturm-scharren)

10. IX. Sestanek voditeljev v gnezdu (Nest).
14. IX. Ob 3. 1. sestanek čete (Schaar).
16. IX. Izlet čete, ki se na Pohorju sreča s skupino (gruppe) II. in tam vprizori tenenske vaje (Gelandspiel).

21. IX. Sestanek čete v gnezdu.
27. IX. Ob 6. sestanek voditeljev v gnezdu.
29. IX. Izlet čete.

6. X. Ob 4. 1. A. G. Z. Ob 6. 1. B. G. Z.
7. X. Izlet čete na Pohorje.

11. X. Odkoraka društvo (Kameradschaft) I. skupina (Gruppe) 1. B. od določenega kraja k »Trem ribnikom«; družba II. odkoraka ob pol 2. iz istega kraja; skupina I. se mora v gozdu levo od ribnika utrditi; skupina II. ima nalogo njih trdnjavo zavzeti; skupina I. ima bele, skupina II. pa črne trakove, ki morajo biti na levi roki dobro in vidno pritrjeni.

Ta delovnik je prišel v roko nekemu našemu tovarišu. Pisan je v nemščini in ga radi njegove zanimivosti priobčujemo.

Novo mesto

Tekme razredov za prvenstvo v lahki atletiki so se vršile, kot je bilo že objavljeno, v drugi polovici meseca oktobra.

Tekmovali so vsi višji razredi razen osmega in četrtega, v vseh panogah. V vsaki panogi je posamezni razred lahko postavil po 2 tekmovalca. Tekmovalo se je po pravilih lahkoatletskega desetboja; da bi se tudi mlajšim tekmovalcem omogočil uspeh po sorazmernem številu točk, se jim je po starostni razliki prišlo gotovo število. Posameznik je smel samostojno nastopiti največ v štirih panogah.

Doseženi rezultati po razredih:
1. mesto V. r. s 9926.98 točkami
2. mesto IV. r. s 7743.87 točkami
3. mesto VI. r. s 6236.11 točkami
4. mesto VII. r. s 4883.74 točkami
VII. razred v dveh disciplinah ni nastopil, v dveh pa samo z enim tekmovalcem.

Nekateri doseženi rezultati so prav povoljni, vendar so v splošnem slabši, kot so bili doseženi na treningih. Najboljše mere so dosegli v posameznih panogah:

tek 100 m VUKŠINIČ Drago, VII. 11.5 sek.
višina z mesta KISEL Smiljan V. 114 cm
višina z zaletom SKEBE V., V. 147 cm
daljina z mesta KISEL Smiljan V. 251 cm
daljina z zaletom KOBE Janez V. 531 cm
krogla 5 kg VUKŠINIČ Drago, VII. 10.52 m
žogo z zanko 2 kg KISEL Smiljan 34.30 m
kopje 600 kr KOBE Janez, V. 40.90 m
disk 1.5 kg VUKŠINIČ Drago, VII. 34.67 m
Štafa 4 krat 100 VII. r. v času 54.1 sek. (Malinger, Pogačar, Misjak, Vukšinič), predaje so se vršile s spremembo smeri, ker ni krožnega tekašča.

Ker so bile mere ostalih tekmovalcev čisto zelo blizu prvim, bo pri tekmovalstvu za prvenstvo posameznikov, ki se bo vršilo spomladi, borba za prva mesta zelo napeta.

Pripadnikov Sokola je precejšen odstotek novomeškega dijaštva. V naraščajočem odseku, ki prireja vsak teden po en sestanek v Sokolskem domu, se seznanjamo poglobljeje s sokolsko ideologijo. Na zadnjih dveh sestankih sta govorila in podrobneje analizirala sokolska načela brata Ivanetič in Jakše.

Jadranska straža je posvetila 13. novembra pozornost za naš gorenji Jadran. Tovariš predsednik Jare se je v svojem govoru spomnil 31. oktobra, ko je imelo naše vojno pomorstvo največjo mornarico. Za njim je tov. Kolenc v temi »Borba za gospodarstvo v gornjem delu Jadranskega morja« obdelal borbe za ta del naše Adrije v najnovejši dobi. Članstvo se zanima v precejšnji meri za vprašanja, ki se dotikajo našega morja in pridno sledi izvajanjem. S primerno deklamacijo je bil sestanek zaključen. R. K.

Ob stoletnici rojstva D. Jenka

Kakor je bila doba 60 let plodna in pomembna za naše politično, kulturno in gospodarsko narodno življenje v preteklosti, bogata narodnih delavcev in splošnega narodnega življenja, tako je današnja doba revna in ponižujoča v primanjlovanju ljudi, ki bi s tako vnmemo, nesebičnostjo in realnim delom za narod po geslu »Brat je mio koje vere bio!« delali in ustvarjali, kakor je delal in ustvarjal Davorin Jenko.

9. t. m. je poteklo stolet rojstva in 25. t. m. bo minilo 21 let od smrti moža, ki je postal eden izmed najodličnejših srbskih in jugoslovenskih glasbenikov, dasi je bil doma iz skromne vasice Dvorje v cerkljanski fari, in s tem stopil med elito tistih narodnih delavcev, ki so v dobi narodnega preporoda in narodnega prebujenja bili in ostali dobri Slovenci, a s svojim daljnovidnim delom bil vzor praktičnih Jugoslovenov.

Davorin Jenko je bil naše zemlje sin. Šolal se je v Cerkljah, Kranju in Ljubljani, višje gimnazijske razrede je dovršil v Trstu, kjer sta njegov odlični glasbeni talent poglobila in izostrila pionirja slovenske glasbene ledine — Gašpar Mašek in Gregor Rihar. Ko se je l. 1859. vpisal Davorin na dunajsko pravoslovje, je bil že z vsem srcem v glasbenem izživljanju in postal pevodnja slovenskega pevskega društva, v katerem so bili zastopani skoro vsi slovanski dijaki, ki so tačas študirali na Dunaju. Tu, v realnem slovanskem krogu, ki je združeval narodno zavedno slovansko mladino in ji vlival vere in volje za narodno delo, je Davorin zaživel v slovanski pesmi in občutil trdno vez, ki ga ni vezala samo s slovensko zemljo, ampak, ki ga je spajala tudi z brati na severovzhodu, a zlasti z vsemi Jugosloveni. In ko ga je srbski skladatelj Stanković poklical, se je Davorin rad odzval in prevzel vodstvo cerkvenega pevskega zbora v Pančevu, kjer se je poglobil v vzhodno cerkveno in srbsko narodno glasbo in kot odlični glasbenik doživel svoje veliko priznanje l. 1870., ko je postal prvi kapelnik srbskega »Narodnega pozorišča«. Na tem požrtvovalnem in odgovornem mestu je vstrajal Davorin celih 33 let in stopil v pokoj šele l. 1903. Živeč v Beogradu, središču jugoslovenske misli, je vedno prihajal v svojo ožjo domovino

in se zadnja leta svojega življenja naselil v Ljubljani, kjer je bil po svoji smrti pokopan pri sv. Križu.

Taka je bila življenjska pot Davorina Jenka, Slovenca iz cerkljanske fare, ki je pa v svoji širokogrudnosti in dalekovidnosti poznal, da dela prav tako za svoj narod, če orje glasbeno ledino daleč od rodne vasice, v jugoslovenskem Beogradu. S svojim delom, ki je velikansko, saj se množica njegovih del skoraj preštetih ne da, je Davorin Jenko kot nesebičen Slovenec in Jugosloven objel vso svo-

jo širno domovino in se s svojim srcem vko-
reninil v zemlji, ki jo spajajo bistré vode šumeče Save in Drave z mogočnim Dunavom.

Če bi nam Jenko ne dal nič drugega kakor naši himni »Naprej zastave slave!« in »Bože pravde«, bi samo s tem svojim delom zaslužil, da mu v svojih sreih ostavimo trajen spomin. A njegova zapuščina je neizčrpna.

In neizčrpna je tembolj, ker iz nje lahko črpamo svetel vzor nesebične delavnosti za svoj narod, vzor in bodrilo nam — mladini, ki v teh dneh ne vidimo ali nočemo spoznati dela naših očetov in vzornikov, ki so z vso dušo delali v duhu — praktičnega jugoslovenstva.

Pred 20 leti:

Stambolijski proti Ferdinandu

Dogodki, ki so se tako usodno odigravali pred dvajsetimi leti in za katere naša mladina skoro da še nič ne ve, so sedaj predmet pisanja mnogih naših listov. Opisuje se namreč položaj, tako politični, kakor vojaški, v Srbiji pred onim barbarskim in silovitim vojaškim pohodom avstro-ogrskih in nemških vojnih sil pod poveljstvom feldmaršala Mackensena v Srbijo v jeseni l. 1915.

Ta vojaško dobro pripravljeno pohod proti armadi pokojnega kralja Aleksandra morda te armade ne bi nikdar prisilil na umik in k poznejšemu tragičnemu prehodu preko Albanije, saj so do tedaj srbski vojaki red za redom poražali avstro-ogrsko vojsko, ko ne bi Srbom na vzhodni fronti skočila za hrbet celotna bolgarska armada! Njen pohod z vzhoda in pohod avstro-ogrskih in nemških čet s severa sta prisilili srbske borce k umiku, pri čemur jim je ostala samo še pot preko albanskih slemen. Ko bi takrat srbsko armadno vodstvo smelo odločiti na lastno pest, bi bilo že preje napadlo Bolgare in si tako zavarovalo hrbet, kajti poznalo je bolgarski narod, a tudi predvsem duh bolgarskih dvornih krogov. Takrat je bil na naši strani samo vodja bolgarskih poljedelcev Aleksander Stambolijski, oni mož, ki je pozneje, leta 1923., tako lepo uvedel mirno sožitje Bolgarov z Jugoslavljo in pripravil pot federativni ureditvi slovanskih balkanskih držav.

Aleksander Stambolijski je bil izredno pogumen in dalekoviden mož, pri tem pa kljub Bregalnici prijatelj Srbov in Jugoslovenov. Ko so 16. junija 1914. akademiki sofijske univerze pripravljali žalobno povorko, želeč pri tem čuti še mišljenje Stambolijskega, je ta med ostalim rekel: »Car Ferdinand je največji krivec za katastrofo. On bi moral biti z glavo navzdol obešen pred spomenikom carja Osvoboditelja.«

Da se vidi, kako je izgledala prava volja bolgarskega naroda tik pred ono usodno albansko Golgoto, dodajamo tale razgovor voditelja opozicije Stambolijskega z bivšim bolgarskim carom Ferdinandom Koburškim. On je 4. septembra 1915. med drugim rekel carju: »In kar je najvažnejše: vera naroda v Vas, Vaše Veličanstvo, je končno omajana in ubita. V njegovih očeh, v očeh naroda ste Vi po porazu od 16. junija 1913. (pri Bregalnici) izgubili sloves sposobnega diplomata.« Ko je Stambolijski dodal, da za ta poraz niso zahtevali, da se car kaznuje, misleč, da vse to z njegove strani ni bilo napravljeno zlonamerno, je zdaj Stambolijski dodal še tole: »Ali zapomnite si, da če jutri napravite še enkrat tako kaznivo delo, potem mi, člani zemljoradniškega saveza, ne samo da ne bomo zadržavali narodnega nerazpoloženja nasproti Vam, temveč bomo tudi sami postali izraz njegovih želja, javljaajo Vam njegovo

Kumer Slavko:

Pismo

Lepi dnevi počitnic so kmalu potekli, kmečki dijaki so se morali zopet vrniti iz svojega svežega ozračja med nizke in zatohle mestne zidove.

Tudi Tone je prišel iz svoje domače vasi v Ljubljano, da nadaljuje z učenjem. Še dve šolski leti ležita pred njim, potem bo lahko pogledal v semenišče ali kam drugam. In tako je šel, kljub veliki revščini, ki pritiska na svet, vendarle letos zopet požirati učenost v ljubljanske šole.

Ob začetku šolskega leta je misel na učne in knjige vsem dijakom neprijetna in tudi sedmošolec Tone je prvega dne stopal potrt in žalosten iz šole.

Z boleščjo v srcu se je moral ločiti od svojih dragih vaških tovarišev, tistih, med katerimi je preživel svojo mladost, in že so se začele pred njim vrstiti in ga objemati temne misli. Ali mu bo mogla mati poslati denar, katerega potrebuje za knjige? Vendar brez knjig se človek ne more učiti; in če mu ga bo, kako se bo njeno ubogo srce trgalo ob misli, da žrtvuje zadnji prihranek za svojega sina. Teško mu je bilo pri srcu, rajši ne bi imel ničesar, kot da se mora zanj žrtvovati mati, kateri še ni nikdar ničesar povrnil. Toda vedel je, da ga ona ljubi in njena ljubezen mu je bila uteha v tej veliki žalosti.

Pomislil je vso revščino svoje rodne hiše, ki spremlja kot senca tudi njega. Oče že zdavnaj počiva v črni zemlji, uboga mati se mora pehati s trdo zemljo. Kaj bi bilo, če ne bi imeli tistih dveh krav, ki donašata mleka, in tistih par smrek, katerih pa kmalu ne bo več. Vse to je vedel Tone in še marsikaj.

Kadarkoli je mislil na to, so se v njegovem srcu zganila vsa čuvstva. Zakaj se nekateri ljudje kopljejo v denarju, dočim drugi trpijo pomanjkanje? V takih trenutkih je tudi on dvomil v Pravičnost, ki naj bi vladala nad vsemi, ki hodimo po tej zemlji.

Toda misli so bile vedno težje in naposled so morale pasti z ramen. Vroče sonce je sijalo izza oblakov, ki so se kot otroci podili preko širnega neba. Bilo je soparno in vse je kazalo, da bo kmalu dež. Počasi je stopal dalje, s korakom namenjenim proti domu.

Iz hiš je dišalo po obedih, kakršne si lahko privoščijo samo bogatini, in Tone je pomislil na svoje ubogo vsakdanje kosilce, katero mu pripravlja njegova gospodinja. Bil je že lačen in pred oči so mu stopali koščki kruha, ki jih dobiva on, ki so pa tako tanki, da vidiš skozi, in tako trdi kot kamen. Zdeli so se mu trši kot njegovo življenje samo. Toda pomislil je na gospodinjo, ki je prav tako uboga kot on, in bilo mu je hudo. Uvidel je, da mora človek trpeti, zakaj kdor ni trpel, ni spoznal globokosti življenja.

Že je prišel do hiše, v kateri je stanoval. Bila je visoka, toda stara in temačna, tako da nisi več razločil njene prave barve. Njegova gospodinja je bila tu hišnica in je imela svoje stanovanje prav na podstrešju, tako visoko, da so se mu šibile noge, ko je stopil v svojo temno izbo.

Ura na steni je udarila eno. Bilo je mirno. Slišalo se je samo mrmranje stare gospodinje, sedeče ob štedilniku, ki je stal kar v sobi, in zamišljene v branje starega časopisa.

Tone se je vsedel k mizi in zagledal pismo na njej in neokretne, poznane... materine črke. Od veselja in srece mu je vzkipelo in upanje je kot svetla žarek posvetilo v njegovo srce.

Pretrgal je ovoj, našel notri denar in topie materine besede. Ko je čital: »Glej, da ti bo to nekoč koristilo in da bo vse, kar delaš, Bogu všeč«, in na koncu: »Ogibaj se vedno slabih tovarišev!« — je pomislil na vso veliko skrb, katero ima zanj njegova blaga mati tam v mali hišici, katero pa ločijo od njega širni gozdovi in prostrani pašniki, ki je tako daleč, da ne more videti njenega obličja, ki mu vliva pogum, da ne more čutiti diha njene ljubezni.

Zopet je bila mati tista, ki mu je odvalila od srca težak kamen, kamen, katerega nikdar ne bi mogel odvaliti on sam, in nekaj trenutkov je molče in zamišljeno zrl predse. Sam Bog je videl v tem molku ljubezen do matere in obup do življenja. Toda on sam ni o tem vedel ničesar. Nato je pojedel kosilo, ki se mu je zdelo dobro, kot še nikdar.

Kazalec na uri se je počasi pomikal naprej in Tone ni vedel, česa bi se lotil. Na srečo je našel v kotu med knjigami neko povest in jo začel čitati. Toda utrudile so se mu oči, glava mu je postajala težka in zahrepenel je po svežem zraku, tistem opojnem zraku, ki vliva mladim v srca čisto veselje in radost.

V dolgih skokih je preletel stopnice, in ko se je znašel na cesti, mu je bilo kot jetniku, ki po dolgih letih spet stopa na prosto.

Šel je ob Ljubljani, ki mu je zasmrdela gnusneje, kot vsa njihova domača gnojišča. Prišel je mimo starinarjev, ki prodajajo umazane knjige in drugo ropotijo. Vse to se mu je zdelo tako staro in neuporabno kot oni sami. Z brega je gledal delavce, ki so se morali mučiti s tem, da so odvažali blato iz reke in si tako služili svoj vsakdanji kruh.

(Konec prihodnjič.)

teško ali pravično obsodbo.« V daljnem razgovoru s carom Ferdinandom o politiki njegovega dopetnika Radoslavova, ni Stambolijski nikoli zamolčal, da se z avstrofilske smerje te politike ne sklada. Zato je izzval ponovno ogorčenje cara, ki je forsiral napoved vojne Srbiji: Razpenjen je car pritiskal na odločnega Stambolijskega: Ali pa vi veste, da imam jaz odrejeno pot... Da imam točno opredeljeno politiko... In šel bom pogumno po tej poti, ne da bi se bal vaših pretenj. Idoč po tej poti smatram, da bom narodu mnogo bolj poslužil kakor pa vi.« To je še vprašanje, pravi Stambolijski. Nakar njemu car: »Vaša služba narodu je v tem trenutku vprašaj, velik vprašaj!« Nato Stambolijski s povišanim glasom: »A, Vi skušate žaliti, Vaše Veličanstvo, in to celo v momentu, ko Vam je potrebna pomoč nas vseh, e, dobro, Vaše žalitve me ne morejo zadeti. Jaz sem samo srečen, da sem iz Vaših ust slišal to, kar ves narod predvideva, to, kar ste mi malo prej še skušali prikriti. Vi mislite, da greste svojo pot. Pojdite, jaz pa ne grem.« Nato car: »Da, šel bom tako, ker je moja pot prava služba narodu. Vaša pa ne!« Nato reče Stambolijski: »Moja pot se ni nikdar tako končala kot Vaša. Pa če to še enkrat ponovite, boste izgubili glavo!« Nato car ves iz sebe: »Ne žalite moje glave, jaz sem star. Na svojo mislite, mlad ste še.«

Tako se je tik pred ono usodno odločitvijo bolgarskega vodstva obnašal naš prijatelj Stambolijski, hoteč z vso oporo svoje zemljoradniške organizacije in vso svojo osebno odločnostjo prepričati, da bi Bolgari napadli Srbe. Ko na bolgarskem dvoru ni našel ra-

zumevanja, je Stambolijski kljub vsem in celo proti volji nekaterih svojih tovarišev izdal poziv na vojsko, da se izneveri težnjam avstrofilskega cara. Njegova usoda je bila s tem zapečaten. Prejel je kazen dosmrtno robije, ki jo je ves čas vojne junaško vzdrževal, verujoč, da bo pot cara Ferdinanda končala katastrofalno in da bo on po odhodu nenarodnega cara s svojimi kmečkimi množicami pripravil pot k sporazumu med Srbi in Bolgari ter dal s tem vso podlago za nastop slovanske politike na Balkanu in oživitvorenju njegovega iskrenega predloga po ustvaritvi federativne zveze med Bolgarijo in Jugoslavijo.

ZABAVNI DEL

Dopolnilnica:

1. A . A . A
 2. A A
 3. A A
 4. A A
 5. A A
 6. A A
 7. A . A .

A A D G G I I I J L
 M N N N N O O O R R R
 T T U Z

- 1) Žensko ime
- 2) Schauteaubrianov roman
- 3) Mesto v Španiji
- 4) Pokrajina v Španiji
- 5) Državica v USA
- 6) Vonj
- 7) Žensko ime

ŠAH

POROČILA IZ ŠAHOVSKEGA SVETA

V Sverlovsku (Ural) je dosegel velemojster Lintal nov rekord v igranju simultank. Igral je naenkrat 200 partij. Dobil 145, 33 izgubil, ostale (22) pa remiziral.

Zanimivo je, koliko je veljala poljske šahiste, ki so združeni v »Poljski šahovski zvezi« Varšavska olimpijada. Kakor poročajo, so izdali okrog 50.000 zlotov, (okoli pol milijona Din).

Da se res ves svet zanima za match Aljehin-Euwe, je razvidno iz tega, ker preži na izid vsake partije okrog 60 poročevalcev vseh mogočih svetovnih listov, ki pošiljajo vesti in partije preko telefonskih žic po vsem svetu.

Profesor Beker, o katerem smo poročali, da je »treniral« dr. Euweja, ne ureja več znanega nemškega šahovskega lista »Wiener Schachbreitung«. Uredništvo je prevzel Eliskases.

Med tem časom je dr. Euwe v svojem matchu z Aljehinom na začudenje vsega sveta naglo izenačil stanje in že so se čuli glasovi, da utegne dr. Aljehin propasti s svojo silno riskantno igro, ki pri mojstrib in velemojstrib ne žanje ravno odobravanja. Pa je svetovni prvak pokazal, da ni kar tako, ter si priboril zopet dve točki naskoka.

Teorija — otvoritve

Partijo lahko otvorimo na mnogo načinov in vsaka otvoritvena poteza ima eno ali več obramb.

Ločimo odprte in zaprte igre. Odprto imenujemo ono igro, v kateri s figurami takoj napadamo in si čim bolj odpremo pozicijo. Te so za začetnike, tudi bolj priporočljive in jih bomo najprej obravnavali.

Pri zaprtih igrah si pa najprej zagotovimo možnost dobre obrambe, zahtevamo pa veliko natančnost v izvedbi, kajti najmanjša napaka lahko privede do takozvane zabarikadirane pozicije, iz katere se le redkokada izkoplje brez večjih izgub, navadno pa privedejo do mata. Zato se bomo, kakor že rečeno, pomudili najprej pri odprtih igrah.

Ena najstarejših otvoritev je španska, katere so sicer sedaj že precej izpodrinile moderne otvoritve, je pa za začetnike najbolj primerna. Stara je že okrog 300 let. Otvorimo špansko partijo z dvojnimi korakom kraljevega pešca, (e2—e4), čemur odgovori črna z istotako dvojnimi korakom svojega kraljevega pešca. (e7—e5). Torej:

Španska igra: (A)

1. e2—e4	1. e7—e5
2. Sg1—f3	2. Sb8—e6
	3. Sg8—e7
3. Lf1—b5 (ta poteza je karakteristika španske partije)	
4. d2—d4	4. e5—d4
5. sl3—d4	5. Sc6×d4
6. Dd1×d4	6. C7—c6
7. Lb5—a4	7. d7—d5
8. Sb1—e3	8. Le8—e6
9. Le1—g5	9. Dd8—b6
10. 0—0—0 (Beli je lepo razvit, sicer je pa pozicija izenačena).	

(Radi pomanjkanja prostora se ne bomo mogli spuščati v podrobnosti, ampak bomo prinašali le nekaj varijant vsake partije).

Problem št. 2

Beli: Ka1, De7, Tb3 b6, Sf2 e5, Le1, Črni: Ke2, Dh3, Tg3 a7, Se1 h8, Lh1, pešci: a2, b7, f5.

Beli vleče in dobi v dveh potezah.

Rešitev prejšnjega problema:

1. Dd2—d7	1. Kh4—h3
2. Tg2—h2 mat.	
	A.
1. (isto)	1. Kh4—h3
2. Dd7—h7 mat.	
	B.
1. (isto)	2. Sg4—f6
2. Lf4—g5 mat.	

SPORT

Evropski lahkoatletski rezultati ne zaostajajo mnogo za svetovnimi rekordi. Prinašamo listo najboljših evropskih, v oklepaju svetovnih in na tretjem mestu jugoslovenskih rezultatov.

100 m Häni (Švica) 10,4 (10,3) 10,6
200 m Häni (Švica) 21,2 (20,3) 22,4
400 m Roberts (Angl.) 47,7 (46,2) 50,8
800 m Kubarsky (Pol.) 1,51,6 (1,49,8) 1,59
1500 m Beccali (Ital.) 3,52 (3,48,8) 4,11
5000 m Lehtinen (Fin.) 14,36,8 (14,17) 15,45
10.000 m Salminen (Fin.) 30,38,2 (30,6,2) 33,03
110 m zapr. Finley (Angl.) 14,3 (14,2) 15,00
400 m z zapr. Kovats (Madž.) 53,1 (50,06) 55,3
Skok v dalj. Leihum (Nem.) 7,73 (8,13) 6,98
Skok v višino Kotkas (Fin.) 2,00 (2,07) 1,83
Skok s palico Ljunberg (Šve.) 4,15 (4,40) 3,60
Krogla Wölke (Nem.) 16,33 (17,40) 14,85
Disk Schröder (Nem.) 53,10 (sv. rek.) 44,52
Kopje Järvinen (Fin.) 74,30 (76,10) 58,43
Kladivo O' Culenham (Šve.) 56,90 (sv. rek.) 48,99.

Jugoslovenski olimp. kandidati za Garmisch Partenkirchen. Olimp. odbor je določil naslednje kandidate za 4. olimp. igre: Za 18 in 50 km pridejo v poštev: Knap, Smolej, Janša, Baebler, Dečman, Zemva, Kerstein, Albin in Gustelj Jakopič, Bervar, Senčar, Starman brata Majnarič, Istenič, Šramelj in Starman.

Za klasično kombinacijo: Baebler, Šramelj, Palme, Dečman, Istenič, Zemva.

Za skoke: Šramelj, Palme, Baebler, Dečman, Novšak, Pribovšek, Bevc, Istenič, Albin Jakopič, Klančnik.

Za alpsko kombinacijo: Praček, Heim, Stopar, Mušič, Lettner, Žnidar, Carman, Zingerlin, Jelen, Ankele.

Vsi so pričeli že poleteti s sistematičnim treningom. Upajmo, da nas bodo prvaki vsake skupine častno zastopali.

Ne samo Jugoslovenci, temveč tudi Čehi so z velikim zanimanjem pričakovali rezultate našega nog. prvaka v Edinburgu. Vest, da je BSK izgubil samo s 4:2, je zadovoljila vso čl. javnost. Skoro vsi listi komentirajo prvi nastop Jugoslovenov z renom. škotskim profesionalcem. Tako piše »Narodna Politika«, da spada Haerts med najboljše klube in da je dunajski Rapid izgubil s Haertsom 5:1. Torej je rezultat, ki so ga dosegli, nad vse časten ne samo za BSK, temveč tudi za ves jugoslovenski nogomet.

Ze 22 narodov, 4 več kot v Lake Placidu 1. 1932. se je prijavilo za zimske športne igre v Garmisch Partenkirchnu. Največje zanimanje vlada za hockey in bob.

TEHNIČNI OBZORNIK

Preiskovanje zavarjenih komadov je postalo, od kar se je tehnika varjenja tako izpopolnila, vsakdanji problem, ki ga rešujejo na najrazličnejše načine. Ne da se vedno izvršiti enostavnih mehanskih preiskovanj. Posebno cilindri in kotli so predmeti, kjer je treba dobro preiskati kvaliteto varjenja, pa so v to svrhu izdelane mnogotere metode. Ena najobčajnejših metod je preiskovanje z rentgenskimi žarki. Mesto, kjer je predmet zavarjen, se obseva z rentgenskimi žarki, na drugi strani predmeta je pa pritrjen fotografski film, na katerem se potem spozna, ali so pa ostali v zavarjenem komadu kake votline. Toda rentgenska preizkušnja je vendar tudi kolikor toliko nepopolna, kajti rentgenski žarki prederejo v najboljšem slučaju 60—70 mm močno železno ploščo. V Kruppovih tovarnah so prišli na idejo, da bi zamenjali rentgenske žarke z »gama žarki«, kake radioaktivne prvine, ki se odlikujejo po svoji izredni prodorni sili. Poizkus se je povsem obnesel. Izkazalo se je, da je bil kotel, katerega stene so bile močne 100 mm slabo varjen, kar se z rentgenskimi žarki ni dalo več ugotoviti. Kot izvor žarkovja je služil preparat radioaktivne prvine Mesothora, osvetljevanje je trajalo 13 ur. Kakor vse kaže, se bo metoda, ki je sicer draga a solidna, uveljavila po vseh večjih industrijah.

Tudi motor diha, t. j. tudi motor rabi pri svojem delu zraka. Tako n. pr. motor 750 HP rabi za vsak obračaj 20 litrov zraka. To se pravi: pri 2500 obratih, ki jih napravi motor v minuti porabi na uro 3000 kubičnih metrov zraka. To je toliko kot bi ga porabilo 4500 ljudi, odnosno vsi prebivalci manjšega mesta skupaj.

Koliko velja oceanski rekord? To se vidi najbolje iz naslednjih podatkov: Italijanski parnik »Rex«, ki je do nedavnega imel rekord v vožnji preko Atlantskega oceana, porabi dnevno 650 ton olja pri hitrosti 26 vozlov. Če pa zviša svojo hitrost na 29 vozlov, potem porabi 1100 ton olja. To znači, da je veljala rekordna vožnja tega parnika okoli 1 milijon dinarjev več, kot običajna vožnja!